

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 17P/119/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5724201642
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Janotová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2024:5724201642.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin v konaní pred sudkyňou Mgr. Katarínou Janotovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, t. č. umiestnený v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, Hviezdoslavova 149, 033 01 Liptovský Hrádok, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, Novomeského 4, 036 01 Martin, dieťa rodičov, matka: C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. B. a otec: A. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom E. F. XXX/XX, XXX XX B., t. č. bytom G. H. D. H. B., F. F. I., D. XX, XXX XX B. v konaní začatom z úradnej povinnosti o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- Súd nariaďuje nad maloletým A. B., nar. XX.X.XXXX ústavnú starostlivosť.
- Maloletý A. B., nar. XX.X.XXXX bude umiestnený v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok.
- Súd určuje rodičom maloletého dieťaťa lehotu do 30.6.2025 na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloletého.
- Súd dvakrát do roka, v januári a v júli príslušného kalendárneho roku zhodnotí účinnosť výkonu ústavnej starostlivosti za súčinnosti Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Martin a Centrum pre deti a rodiny Liptovský Hrádok.
- Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Martin predloží súdu správy o účinkoch opatrení na odstránenie dôvodov nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým a o možnostiach jej zrušenia, alebo zverenia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti, alebo osvojenia vždy do 31.1. a 31.7. každého kalendárneho roka.
- Centrum pre deti a rodiny Liptovský Hrádok predloží súdu správu o maloleťom, o jeho zdravotnom stave, vzdelávaní a osobných potrebách vždy do 28.2. a 31.8. každého kalendárneho roka.
- Matka C. D. je povinná platiť na maloletého A., nar. XX.X.XXXX výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci, k rukám Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.
- Otec A. B. je povinný platiť na maloletého A., nar. XX.X.XXXX výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci, k rukám Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin 11.6.2024 podal podnet, na základe ktorého žiadal uložiť Diagnostickému centru, Trstínska 2, 841 03 Bratislava – Záhorská Bystrica povinnosť odovzdať maloletého do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, Hviezdoslavova 149, 033 01 Liptovský Hrádok. Zároveň navrhli začať konanie vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti.

ÚPSVaR Martin podnet odôvodnil tým, že maloletý je v evidencii sociálneho kurátora od 28.11.2022, kedy ich prvýkrát otec maloletého informoval o výchovných problémoch s maloletým, kde maloletý si v osobnom voľne „robí čo chce“, nemá záujem o plnenie školských povinností, túla sa s partiou a už aj začal počas víkendov prespávať u kamaráta, o ktorom otec nič nevie – ani kde býva, ani ako sa volá, pričom mu otec k tomu nedal súhlas. Otec mal obavu o svojho syna, aby neskízol do nevhodnej partie a nezačal požívať alkoholické nápoje a omamné látky. Následne im bola Základnou školou J. K. B. doručená žiadosť o pomoc pri zanedbávaní povinnej školskej dochádzky. Dňa 1.7.2023 im bolo Obvodným oddelením PZ Martin-východ doručené uznesenie o začatí trestného konania voči maloletému vo veci prečinu krádeže a opakované upovedomenie o pripravovaných úkonoch, (dňa 1.3.2024 sa konalo na Okresnom súde Martin mediačné stretnutie vo vyššie uvedenej trestnej veci), dňa 12.9.2023 im bolo z uvedeného obvodného oddelenia doručené oznámenie o požití alkoholických nápojov maloletým – skutok spáchal počas odbornej praxe HM Tesco Martin.

Maloletý v školskom roku 2023/2024 navštevuje 1. ročník Strednej odbornej školy obchodu a služieb B., odbor obchodný pracovník. Na základe uvedených skutočností bola rodina v októbri 2023 odporučená na spoluprácu s Centrom pre deti a rodiny Martin, ktorej cieľom bolo odborným spôsobom zmierniť nevhodné správanie v školskom zariadení a v domácom prostredí eliminovať výchovné problémy maloletého a predchádzať protispoločenskej činnosti. Spolupráca bola predčasne vo februári 2024 ukončená z dôvodu nespolupracovania rodiny a neplnenia cieľa odporúčania.

Vzhľadom k tomu, že maloletý nebol schopný v domácom prostredí zmeniť svoje správanie, bolo nevyhnutne potrebné a v najlepšom záujme maloletého jeho umiestnenie do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, nakoľko výchovné problémy sa u neho stupňujú a otec nie je schopný jeho výchovu zvládnuť. Na základe uvedeného bolo potrebné zabezpečiť umiestnenie maloletého do diagnostického zariadenia za účelom odbornej diagnostiky, ktoré sa uskutočnilo na základe Uznesenia Okresného súdu Martin o neodkladnom opatrení č. k. 17P/50/2024-19. Maloletý je umiestnený od 20.3.2024 v Diagnostickom centre Záhorská Bystrica a jeho pobyt bude ukončený dňa 20.6.2024.

Dňa 14.5.2024 bola úradu doručená hodnotiacia správa zo zariadenia, v ktorej sa uvádza, že na základe zistených skutočností a komunikácie s otcom maloletého, zariadenie odporúča po ukončení diagnostického pobytu umiestnenie maloletého v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok.

Následne im bol doručený zápis zo stretnutia zo dňa 29.4.2024 za prítomnosti pracovníkom zariadenia DC Záhorská Bystrica a maloletého s otcom, počas ktorého sa otec vyjadril o svojej životnej situácii, o problémoch s bytovými, zdravotnými a sociálnymi pomermi. Zároveň svojmu synovi vysvetlil, že po pobyte v zariadení DC Záhorská Bystrica, ktoré sa končí dňa 20.6.2024, si ho nebude môcť vziať k sebe a ani nie je schopný sa o neho v budúcnosti postarať a zabezpečovať jeho potreby pre zdravý všestranný rozvoj. Zároveň mu vysvetlil, že najlepšie rozhodnutie, ktoré je v prospech maloletého, je jeho ďalšie umiestnenie v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Uvedené informácie maloletý prijal, porozumel im a súhlasil.

V záverečnej správe zariadenie DC Záhorská Bystrica uvádza, že na základe zistených skutočností a komunikácie s otcom maloletého a taktiež s Centrom pre deti a rodiny Liptovský Hrádok neodporúča návrat maloletého do domáceho prostredia a odporúča umiestnenie maloletého do Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, kde sa bude naďalej vzdelávať a bude mať bezpečné a dôstojné zázemie. Problém maloletého nie sú primárne poruchy správania ale sociálne nevhodné prostredie.

Dňa 17.5.2024 im bolo doručené súhlasné stanovisko z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava s umiestnením mal. A. B. do Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Následne im dňa 22.5.2024 prišiel súhlas s prijatím mal. A. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok a rezervácia miesta pre pobytovú formu starostlivosti na základe rozhodnutia súdu.

2. Uznesením č. k. 17P/119/2024-14 zo dňa 11.6.2024 súd začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a o nariadenie ústavnej starostlivosti a Uznesením č. k. 17P/119/2024-16 zo dňa 11.6.2024 maloletému dieťaťu ustanovil pre konanie kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

3. Uznesením č. k. 17P/119/2024-17 zo dňa 13.6.2024, právoplatným dňa 29.7.2024 a vykonateľným dňa 13.6.2024 súd nariadil Diagnostickému centru, Trstínska 2, 841 06 Bratislava – Záhorská Bystrica, aby maloleté dieťa A. B., nar. XX.X.XXXX dočasne odovzdal do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, Hviezdoslavova 149, 033 01 Liptovský Hrádok s tým, že toto neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania o nariadení ústavnej starostlivosti, najdlhšie však šesť mesiacov.

4. Na pojednávanie sa neustanovila matka, hoci bola riadne a včas predvolaná. Svoju neúčasť neospravedlnila, súdnu zásielku si v odbernej lehote neprevzala. Súd podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a v záujme hospodárnosti konania vec prejednal v prítomnosti matky, prihliadal pritom na obsah spisu a ostatné vykonané dôkazy.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s rodným listom maloletého, s hodnotením správania maloletého v CDR Bratislava-Záhorská Bystrica, zápisom zo stretnutia, súhlasom s umiestnením, diagnostickým listom maloletého, Uznesením o neodkladnom opatrení č. k 17P/119/2024-17, oznámením o prijatí, lustráciou v sociálnej poisťovni, Rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 20P/337/2010, vyhlásením o osobných pomeroch otca, rozhodnutím o výške invalidného dôchodku otca, potvrdením o zamestnaní a príjme otca, potvrdením o nemocenských dávkach, potvrdením CDR Martin, zmluvou o nájme obytných priestorov, správou o priebehu exekúcie, Trestným rozkazom Okresného súdu Martin sp. zn. 4T/18/2022 a správou o dieťati z CDR Liptovský Hrádok zo dňa 3.9.2024.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní zotrval na podanom podnete. Otec nemá stabilné bývanie ani zamestnanie. V dôsledku zlej sociálnej i zdravotnej situácie sa otec musel presťahovať a veľmi mu priťažili problémy s maloletým. Jeho zdravotný stav je momentálne veľmi sťažený. Otec je uzrozmenný a súhlasí s umiestnením maloletého do CDR Liptovský Hrádok, nakoľko by už nezvládol výchovu a starostlivosť o syna. Otcovi sa počas pobytu maloletého v diagnostickom centre zmenila životná situácia nebol už ďalej schopný starať sa o syna. Maloletý nastúpil v školskom roku 2024/2025 do druhého ročníka Hotelovej akadémie v Liptovskom Mikuláši v odbore obchod a podnikanie. Na prostredie v CDR Liptovský Hrádok sa adaptoval dobre, veľmi rýchlo si osvojil fungovanie skupiny, nemá problém s rešpektovaním autorít, je nápomocný, milý, má pomerne dobrý všeobecný prehľad a kultivovaný prejav. Otec uviedol, že to ďalej nezvládol. Syn ho nepočúva, chcel by, aby mal syn nejaké vzdelanie. Má veľké zdravotné problémy už rok s platničkou, nemôže si preto nájsť stabilnú prácu. Hľadá si brigádu, má aj zdravotné problémy psychického charakteru, pravidelne sa lieči u psychiatra. U maloletého neprichádza do úvahy náhradná osobná starostlivosť, nemajú nikoho blízkeho z rodiny, kto by sa o maloletého postaral.

Maloletý A. uviedol, že si predtým neuvedomoval, ako sa správal k otcovi, teraz si to už uvedomuje. V CDR Liptovský Hrádok si zvykol veľmi rýchlo, je tam spokojný a aj v škole sa mu darí. Zástupca CDR Liptovský Hrádok uviedol, že adaptačný proces maloletého na nové prostredie ich zariadenia prebieha bez vážnejších problémov. CDR je pripravené maloletého prijať do svojej starostlivosti a zabezpečovať mu individuálne potreby približujúce sa čo najviac k jeho záujmu.

7. Podľa § 54 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

8. Podľa § 54 ods. 2 písm. b) ZR, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

9. Podľa § 54 ods. 3 ZR, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

10. Podľa § 54 ods. 5 ZR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení

zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

11. Podľa § 55 ods. 1 ZR, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

12. Podľa § 81 ods. 1 ZR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

13. Podľa § 81 ods. 2 ZR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 62 ods. 1 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 3 ZR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

17. Podľa § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 75 ods. 1 prvá veta ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

19. Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

20. Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. Vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia a zistený skutkový stav veci súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

23. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti na maloletým dieťaťom je v danom prípade dôvodné a je v záujme maloletého dieťaťa. Súd má preukázané, že maloletý bol vyňatý z rodinného prostredia a umiestnený Uznesením Okresného súdu Martin č. k. 17P/50/2024-19 zo dňa 13.3.2024 do Diagnostického centra Bratislava – Záhorská Bystrica, následne Uznesením Okresného súdu Martin č. k. 17P/119/2024-17 zo dňa 13.6.2024 do Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že návrat maloletého po ukončení výchovného opatrenia do rodinného prostredia je nemožný. Matka sa o maloletého nezaujíma, neplatí na maloletého ani výživné a otec nie je schopný zabezpečiť osobnú

starostlivosť o maloletého, nemá na to vytvorené nielen vhodné podmienky ale má aj zhoršený zdravotný stav. Maloletý nemá žiadnych iných rodinných príslušníkov, ktorí by mohli zabezpečiť starostlivosť o maloletého. Za daného stavu sa súd stotožňuje s názorom kolízneho opatrovníka a je presvedčený, že v najlepšom záujme psychického, fyzického a sociálneho vývoja maloletého je jeho umiestnenie v DCR Liptovský Hrádok. Matka je nezamestnaná, nemá žiaden príjem. Otec poberá invalidný dôchodok vo výške 384,70 Eur mesačne. Rodičom súd upravil vyživovaciu povinnosť na maloletého v minimálnom rozsahu vo výške 30 % životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, ktoré musí každý rodič platiť bez ohľadu na jeho príjmy a majetkové pomery od právoplatnosti tohto rozhodnutia k rukám Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok vždy do 20-teho dňa v mesiaci. Určené výživné je v možnostiach a schopnostiach rodičov maloletého dieťaťa.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).